

2000

titel: 'Hoogleraar Frieling tempert vrees voor overvolle Randstad'
medium: PZC
datum: 6-5-2000
auteur: D. Verbaan

Hoogleraar Frieling tempert vrees voor overvolle Randstad

Hij wil zeker niet ontkennen dat Nederland dichtbevolkt is en dus zorgvuldig moet omgaan met de steeds schaarser wordende grond.

Maar om nu te zeggen dat de Randstad overvol raakt? Stedenbouwkundige prof. ir. D.H. Frieling, als hoogleraar verbonden aan de Technische Universiteit Delft, noemt het schromelijk overdreven. Minister Pronk van Ruimtelijke Ordening spiegelt met zijn onheilstijdingen van de afgelopen week een probleem voor, dat er helemaal niet hoeft te zijn, stelt Frieling. Want de bewindsman baseert zijn conclusie op de plannen en projecten die, blijkens een inventarisatie, alle ministeries voor de periode tot 2030 in la hebben liggen. Frieling: 'Een probleem wordt natuurlijk wel erg groot als je alles voor de komende dertig jaar bij elkaar optelt.' Het zal wel te maken hebben met het politieke spel, filosofeert hij: om iets te bereiken moet hoog worden ingezet. Als voorbeeld noemt Frieling de inventarisatie aan de hand van een rondje langs de ministeries. 'Een kind kan begrijpen dat de departementen zonder enige twijfel meer ruimte hebben gevraagd, dan ze nodig hebben. Uit al hun claims moet daarom eerst de lucht worden gepompt.'

Projecten

Zolang dat nog niet is gedaan, is er inderdaad sprake van een duizelingwekkend aantal projecten. Om ze te kunnen uitvoeren, zou in 2030 een oppervlakte nodig zijn van dezelfde grootte als de totale provincie Zuid-Holland. Zoveel grond is in de verste verten niet beschikbaar, waardoor Pronk het niet uitgesloten acht dat voor verschillende plannen voor woningen en bedrijfsterreinen een beroep moet worden gedaan op de provincie Brabant of een nog ruim in haar jas zittende stad als Almere. Frieling denkt dat het allemaal wel meevalt. Zo lijken de gegevens over de toekomstige verstedelijking veel dramatischer dan ze in werkelijkheid zouden zijn. 'Het stedelijk gebied beslaat op dit moment acht procent van de oppervlakte van Nederland. Als je alle door de ministeries ingediende claims voor wonen, bedrijven en infrastructuur bij elkaar optelt, stijgt dat naar elf procent.' Helemaal niet veel verzekert Frieling. 'Ik wil de zaak niet bagatelliseren, maar we moeten ook weer niet overdrijven.' De hoogleraar is het wel eens met de opvatting van Pronk, dat in de toekomst prioriteiten moeten worden gesteld om belangrijke en noodzakelijke ontwikkelingen de benodigde ruimte te kunnen geven. De stedenbouwkundige mag wat dat betreft graag verwijzen naar ideeën van 'Delta Metropool', een onafhankelijke vereniging van gemeenten als Den Haag, Delft, Zoetermeer, Rotterdam, Haarlem, Utrecht en Amsterdam in haar ledenbestand. Ook de kamers van koophandel van de vier grote steden en de Hollandse Werkgeversvereniging zijn bij deze organisatie aangesloten. De Delftse hoogleraar weet er alles van, aangezien hij bij Delta Metropool optreedt als coördinator/spreekbuis: 'Ons doel is om de losse verzameling van stadjes en steden in Westnederland te maken tot een samenhangend stedelijk systeem.' Vanuit diezelfde gedachte hoopt Frieling dat de driehoek Den Haag/Zoetermeer/Rotterdam eindelijk eens wordt gezien als één geheel, aangezien dit, zegt hij, in de praktijk allang het geval is. Wanneer ook de overheid dat gegeven zou accepteren, zullen op het gebied van de ruimtelijke ordening veel betere - en efficiëntere - inrichtingsplannen kunnen worden gemaakt. En is het afgelopen met her en der uit de grond stampen van nieuwe woonwijken, die wat betreft architectuur en ligging geen enkele relatie met elkaar hebben. Bovendien slopen ze veel (kostbare) ruimte op. 'Een deel van wat nu nog open gebied is, wordt juist door dit soort ontwikkelingen bedreigd. De hele boel wordt dichtgemetseld met lange rijen eengezinshuizen.' Zou echter het totale gebied in ogenschouw worden genomen, dan kunnen plannen keurig op elkaar worden afgestemd, kan worden vastgelegd wat groen blijft en waar bijvoorbeeld huizen of bedrijfsterreinen mogen komen. Cruciaal in die visie is de omstreden aanleg van de verlengde A4 door Midden Delfland (tussen Delft en Schiedam/Vlaardingen). Deze weg zal ervoor zorgen dat de A13 (Ypenburg/Rotterdam) veel minder zwaar wordt belast en volgens Frieling zelfs van een snelweg wordt getransformeerd tot een veel rustiger stedelijke autoroute.

New York

Langs die A13 kunnen dan weer hoge woontorens worden gezet, met een 'fantastisch uitzicht' over de achterliggende weilanden en ander groen. Een situatie die te vergelijken is met het Central Park in New York dat eveneens wordt omringd door wolkenkrabbers. 'Als je wilt joggen of wandelen met de hond, loop je zo de deur uit, het park in.' Het zal een ingrijpende en gedurfde beslissing zijn om het voor elkaar te krijgen. Toch kan juist met dit soort creatieve benaderingen veel van de benodigde ruimte worden gecreëerd. 'In financieel opzicht zijn het zware maatregelen', geeft Frieling toe. 'Maar je krijgt er ook wel wat voor terug.'

